

Arkivnr: 2014/10498-47

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet		

Årsrekneskap 2014 for Hordaland fylkeskommune - Uttale frå kontrollutvalet

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet skal gje uttale til årsrekneskapen, jf. "Forskrift om årsrekneskap og årsberetning". Fylkesrådmannen si årsmelding skal følgja som sakstilfang til saka, og det skal merkast om det er vesentlege avvik mellom årsmeldinga og årsrekneskapen.

Det er så fylkesutvalet som innstiller overfor fylkestinget, i saka om rekneskapen. Fylkestinget skal handsama både årsrekneskap og årsmelding i same møte. Dette følgjer av kommunelova §48, jf. "Forskrift om årsregnskap og årsberetning" §10.

Drøfting:

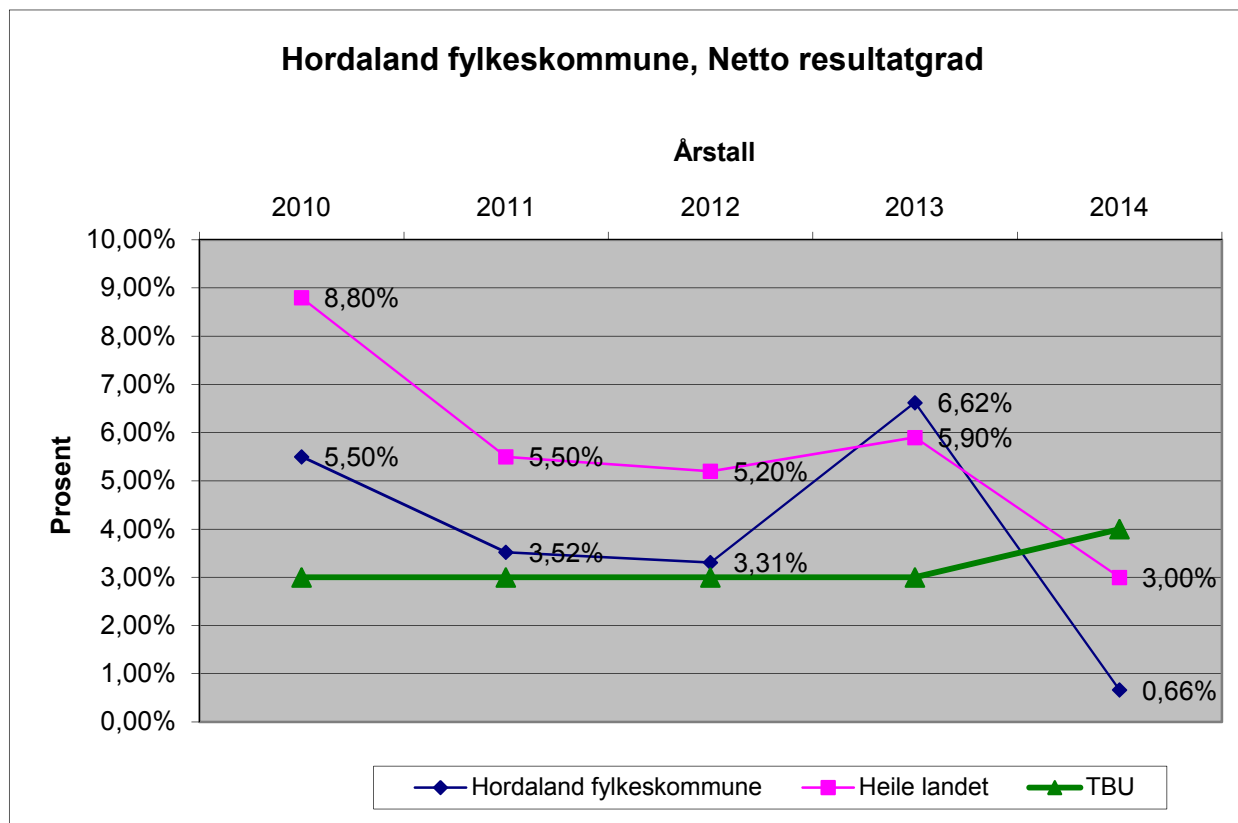
Årsrekneskapen er lagt fram av fylkesrådmannen, og består av driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversiktar og noteopplysningar.

Fylkeskommunen sin revisor, Deloitte, har lagt fram revisjonsmelding. Her er medteke at driftsrekneskapen viser kr. 5 154 499 000 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 0. Det kjem ikkje fram spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga, og den vert å sjå på som "ei rein" revisjonsmelding.

Vi fekk også kopi av revisjonsrapport 2014 nr. 13 frå Deloitte til fylkeskommunen. Denne revisjonsrapporten inngår også som ein del av sakshandsaminga til rekneskapssaka i kontrollutvalet. Revisjonsrapporten beskriv resultatet av ei kartlegging og vurdering av dei viktigaste kontroll- og rekneskapsrutinane i fylkeskommunen, for å identifisere kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa. På bakgrunn av denne gjennomgangen har Deloitte gjeve ein del tilrådingar til fylkeskommunen på forhold som bør og kan betrast. Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet oppmoder fylkeskommunen om å prioritere å sette fokus på desse forbetningsområda.

Av rekneskapen for 2014 har sekretariatet merka seg at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 52,3 mill dvs. netto resultatgrad på 0,66 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle fylkeskommunane i Noreg (utanom Oslo) ligg ifølgje opplysningar frå SSB på netto resultatgrad på 3,0 % i 2014. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 3 prosent fram til 2014 for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Frå 2014 er dette talet oppjustert til 4,0 %.

For Hordaland fylkeskommune har netto resultatgrad vore slik dei siste 5 åra: 2010 (+ 5,5 %), 2011 (+ 3,5 %), 2012 (+ 3,3 %), 2013 (+ 6,62 %) og 2014 (+ 0,66 %), sjå graf nedanfor. Som vi ser av desse tala har fylkeskommunen eit resultat som i 2014 er monaleg lågare enn tilrådinga frå TBU og under snittet i fylkeskommunane. Netto driftsresultat viser kva ein har att etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad fylkeskommunen sin handlefridom og evne til å tåle svingingar i økonomien.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning. Her er det undersøkt sammenhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Hordaland fylkeskommune har ei lånegjeld tilsvarande 96 % av sum driftsinntekter, altså monaleg høgare enn tilrådinga frå Riksrevisjonen. Tilsvarande er disposisjonsfondet på 4,36 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen tilrår her minst 5 %. Totalt sett har Hordaland fylkeskommune høg lånegjeld, svakt driftsresultat for 2014 og eit disposisjonsfond som også er litt lågt. Det vert tilrådd at kontrollutvalet i sin uttale omtalar dette.

Sekretariatet merkar seg m.a. følgjande frå fylkesrådmannen sin uttale i årsmeldinga:

«Hordaland fylkeskommune har 8,1 milliardar kroner i lånegjeld pr. 31.12.2014. Det er 891 millionar kroner meir enn i 2013, og det er først når vi trekkjer frå utgifter til renter og avdrag at vi får eit netto driftsresultat på 52,3 millionar kroner, mot 526,5 millionar i 2013. Ein god del av denne nedgangen skuldast ei rekneskapsteknisk endring i føring av momskompensasjon. Likevel er det ein markert reell nedgang i netto driftsresultat i høve til inntektene, frå 2,1 % i 2013 til 0,7 % i 2014. Den tilsvarande nedgangen for heile landet er frå 6,0 % til 3,0 %. Nedgangen i Hordaland kjem ikkje uventa, sidan fylket vårt er blant dei som har høgast investeringar, men endringa i momsføringa gjer at det slår endå sterkare ut hos oss. Eit netto driftsresultat på 0,7 % av inntektene inneber at Hordaland fylkeskommune har avgrensa handlingsrom og lite evne til å tole svingingar i økonomien.»

Fylkesrådmannen har her god observasjon ift. ei utvikling med høgare lånegjeld og svakare driftsresultat. Driftsresultatet var faktisk på 6,6 % (ikkje 2,1 %) i 2013, slik det og står i kapittelet om driftsrekneskap i årsmeldinga, så nedgangen vart på ca. 6 % frå 2013 til 2014.

Kontrollutvalet har som oppgåve å gje uttale til fylkeskommunen sin årsrekneskap. Uttalen vert gjeve med bakgrunn i framlagd årsrekneskap, årsmelding frå administrasjonen, revisjonsmeldinga og revisjonsrapport frå revisor. Kontrollutvalet tek sjølv stilling til kva forhold som skal omtalast i uttalen. Det vil vera naturleg å ta med spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga og eventuelle revisjonsrapportar og nummererte brev. Uttalen skal sendast til fylkestinget, med kopi til fylkesutvalet.

Fylkesrådmann har lagt fram ei god årsmelding, som gjev ei god skildring av drifta av fylkeskommunen i 2014. Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med Kommuneleova § 48 nr. 5, som lyder:

«I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.»

Forhold som gjeld likestilling og etikk synest også i 2014 å vera greitt omtala. Det vart i 2013 gjort endringar i kommuneleova § 48 nr. 5 ved at der er teke inn: *«Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll...»* I dette ligg det eit krav til å orientera i årsmeldinga om fylkesrådmannen sin internkontroll. I kontrollutvalet sin uttale for 2013 stod dette:

«Kontrollutvalet kan ikkje sjå at dette er omtala i årsmeldinga for 2013. Punktet vil verta vurdert grundigare ved årsmeldinga for 2014.»

Sekretariatet kan heller ikkje i årsmeldinga for 2014 sjå at fylkesrådmannen sin internkontroll er omtala. Det vert tilrådd at kontrollutvalet i sin uttale omtalar dette.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i uttalen sin:

- rekneskapsmessig mindre forbruk
- netto driftsresultat
- låneopptak og ubundne disposisjonsfond
- talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga og revisjonsrapport.
- omtale av internkontroll i årsmeldinga

Konklusjon:

Sekretariatet meiner at kontrollutvalet bør tilrå at fylkeskommunen prioriterer å sette fokus på forbettringsområda som kjem fram av revisjonsrapport 2014 frå Deloitte. Utvalet bør vidare be fylkesrådmannen kome i møte i kontrollutvalet 21.9.2015 for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort i høve desse forbettringspunkta.

Sekretariatet tilrår vidare at kontrollutvalet i sin uttale gjer merksam på at heller ikkje årsmeldinga for 2014 inneheld informasjon om tiltak fylkesrådmannen har sett i verk, og tiltak som er planlagt sett i verk, for å sikre internkontrollen (betryggende kontroll), i tråd med kommuneleova § 48.5

Vidare bør kontrollutvalet i sin uttale peike på at dei er uroa over at Hordaland fylkeskommune si lånegjeld ligg monaleg over Riksrevisjonen si tilråding. Den er 96 % ift. driftsinntektene, medan det er tilrådd å ligga under 75 %. Samstundes har fylkeskommunen eit svakt driftsresultat for 2014 og eit disposisjonsfond som også er litt lågt.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via fylkesutvalet til fylkestinget.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber fylkesrådmannen kome i møte i utvalet 21.9.2015 for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort i høve forbettringsområda som kjem fram av revisjonsrapport 2014 nr. 13 frå Deloitte.
2. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Hordaland fylkeskommune sin årsrekneskap for 2014.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg: Årsmelding 2014 for Hordaland fylkeskommune
 Rekneskap 2014 – Del 1 - Hovudoversyn med noter
 Rekneskap 2014 – Del 2 – Driftsrekneskap, vert lagt fram i møtet
 Rekneskap 2014 – Del 3 – Inversteringsrekneskap, vert lagt fram i møtet
 Revisjonsmelding 2104 frå Deloitte for Hordaland fylkeskommune dagsett 15.4.2015
 Revisjonsrapport 2014 frå Deloitte dagsett 15.4.2015
 Forslag til uttale frå kontrollutvalet på årsrekneskapen 2014 for Hordaland fylkeskommune